

دعای وداع با ماه رمضان

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي وَدَاعِ شَهْرِ رَمَضَانَ:

از دعاهاى آن حضرت است در وداع با ماه رمضان:
 اللَّهُمَّ يَا مَنْ لَا يَرْغَبُ فِي الْجَزَاءِ وَيَا مَنْ لَا يَنْدَمُ عَلَى
 الْعَطَاءِ وَيَا مَنْ لَا يَكْفِي عِبْدَهُ عَلَى السَّوَاءِ.

ای خدایی که در برابر احسان به بندگان پاداش نخواهی،
 و از عطا و بخشش پشیمان نمی‌گردی، ای کسی که مزد
 بنده خود را بیش از عمل او می‌دهی،

مِثْلِكَ ابْتِدَاءً، وَ عَفْوُكَ تَفْضُّلٌ، وَ عُقُوبَتُكَ عَدْلٌ، وَ قَضَاؤُكَ
 خَيْرٌ.

نعمت بی‌استحقاق به بندگان رسد، و عفو تفضل، و
 مجازات عدالت، و قضایت عین خیر است.

إِنْ أُعْطِيَ لَمْ تَشُبْ عَطَاكَ بِمَنْ، وَإِنْ مَنَعْتَ لَمْ يَكُنْ
 مَنُوعَكَ تَعَدِّيًّا.

اگر بخشش کنی عطایت را به منت‌آلوده نکنی، و اگر
 عنایت نکنی از باب ستم نیست،

تَشْكُرُ مَنْ شَكَرَكَ وَ أَنْتَ أَلْهَمْتَهُ شُكْرَكَ، وَ تُكَافِي مَنْ
 حَمَدَكَ وَ أَنْتَ عَلَّمْتَهُ حَمْدَكَ.

آن که تو را شکر کند شکرش کنی، در صورتی که خودت

آن شکر را به او الهام فرمودی، و هر که تو را بستاید
پاداشش می‌دهی در حالی که آن ستایش را خودت به
او تعلیم کردی،

تَسْتُرُ عَلَيَّ مَنْ لَوْ شِئْتَ فَضَحْتَهُ، وَ تَجُودُ عَلَيَّ مَنْ لَوْ
شِئْتَ مَنَعْتَهُ، وَ كَلَاهُمَا أَهْلٌ مِنْكَ لِلْفَضِيحَةِ وَ الْمَنَعِ، غَيْرَ
أَنَّكَ بَنَيْتَ أَفْعَالَكَ عَلَيَّ التَّفْضِيلِ، وَ أَجْرَيْتَ قُدْرَتَكَ عَلَيَّ
التَّجَاوُزِ.

پرده می‌پوشی بر آن که اگر می‌خواستی رسوایش
می‌کردی، و جود و کرم کنی بر آن که اگر می‌خواستی از
وی دریغ می‌کردی، در صورتی که هر دو مستحق رسوایی
و دریغ تواند، اما تو تمام امورت را براساس تفضل بنا
نهادی، و قدرتت را بر آئین گذشت مقرر کرده‌ای،

وَ تَلَقَّيْتِ مَنْ عَصَاكَ بِالْجِلْمِ، وَ أَمَهَلْتِ مَنْ قَصَدَ لِنَفْسِهِ
بِالظُّلْمِ، تَسْتَنْظِرُهُمْ بِأَنَاتِكَ إِلَى الْإِنَابَةِ، وَ تَتْرُكُ مُعَاجَلَتَهُمْ
إِلَى التَّوْبَةِ، لِكَيْلَا يَهْلِكَ عَلَيْكَ هَالِكُهُمْ، وَ لَا يَشْقَى
بِنِعْمَتِكَ شَقِيهِمْ، إِلَّا عَنِ طُولِ الْإِعْذَارِ إِلَيْهِ، وَ بَعْدَ تَرَادُفِ
الْحُجَّةِ عَلَيْهِ، كَرَمًا مِنْ عَفْوِكَ يَا كَرِيمُ، وَ عَائِدَةً مِنْ عَطْفِكَ
يَا حَلِيمُ.

و با آن که با تو به مخالفت برخاسته با بردباری روبرو می‌شوی، و به آن که در حق خویش ستم کرده مهلت می‌دهی، با صبر و بردباری خود مهلتشان می‌دهی تا به حضرتت بازگردند، و در مؤاخذه عاصیان شتاب نمی‌کنی تا به توبه موفق شوند، تا هلاک شونده آنان بدون رضای تو هلاک نشود، و تیره بختشان به نعمت بدبخت نگردهد مگر پس از قطع بهانه و بعد از اتمام حجت همه جانبه بر او، و این همه بزرگواری و آقایی از عفو و گذشت توست ای بزرگوار، و بهره‌ای است از محبتت ای بردبار.

أَنْتَ الَّذِي فَتَحْتَ لِعِبَادِكَ بَابًا إِلَى عَفْوِكَ وَ سَمَّيْتَهُ التَّوْبَةَ، وَ جَعَلْتَ عَلَى ذَلِكَ الْبَابِ دَلِيلًا مِنْ وَحْيِكَ لِئَلَّا يَضِلُّوا عَنْهُ، تویی که بر بندگانت دری به سوی بخشش خود باز کرده‌ای، و آن را باب توبه نامیده‌ای، و بر آن در گشوده راهنمایی از وحی خود قرار داده‌ای، تا آن را گم نکنند، فَقُلْتَ - تَبَارَكَ اسْمُكَ -: «تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَكْفَرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يَدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ، نُورُهُمْ يَسْعَى بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ بَأْيَمَانِهِمْ، يَقُولُونَ رَبَّنَا أَنْتُمْ لَنَا

نُورِنَا، وَ اغْفِرْ لَنَا، إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»؛

پس خود - که نامت والا و مبارک است - فرمودی: «به سوی خدا توبه خالص و بی‌پیرایه آورید، باشد که پروردگارتان گناهان شما را محو کند، و شما را داخل بهشت‌هایی نماید که نهرها از زیر آن روان است، در آن روزی که خداوند پیامبر خود و آنان را که به او ایمان آوردند خوار و ذلیل نمی‌کند، درحالی که نورشان پیش رویشان و از جانب راستشان روان است می‌گویند: خداوندا نورمان را کامل کن، و ما را مورد مغفرت قرار ده، که تو بر هر چیز توانایی.»

فَمَا عُدْرٌ مَنْ أَعْفَلَ دُخُولَ ذَلِكَ الْمَنْزِلِ بَعْدَ فَتْحِ الْبَابِ وَ
إِقَامَةِ الدَّلِيلِ!

پس عذر کسی که از ورود به آن خانه غفلت کند پس از گشوده شدن در و به پا داشتن راهنما چه خواهد بود؟
وَ أَنْتَ الَّذِي زِدْتَ فِي السَّوْمِ عَلَىٰ نَفْسِكَ لِعِبَادِكَ، تُرِيدُ
رَبْحَهُمْ فِي مُتَاجَرَتِهِمْ لَكَ، وَ فَوْزَهُمْ بِالْوَفَادَةِ عَلَيْكَ، وَ
الرِّيَادَةَ مِنْكَ،

و تویی که در معامله با بندگانت بر عطای خود افزوده‌ای،

تا در این تجارتشان از عنایت تو سود برند، و در حرکت کردن به جانب تو کامیاب گردند، و از حضرتت بهره‌ای افزون دریافت نمایند،

فَقُلْتُ - تَبَارَكَ اسْمُكَ وَ تَعَالَيْتَ - : «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا، وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يَجْزِي إِلَّا مِثْلَهَا»؛

به همین خاطر، تو خود - که نامت مبارک است و بس والایی - فرمودی: «هر کس که یک کار نیک کند ده برابر آن پاداش دارد، و هر کس یک کار بد کند جز به مانند کارش عقوبت نبیند»،

وَ قُلْتُ: «مَثَلُ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ، وَ اللَّهُ يِضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ»؛

و نیز فرمودی: «مثل آنان که اموالشان را در راه خدا انفاق می‌کنند مانند دانه‌ای است که هفت خوشه رویانده، در هر خوشه صد دانه باشد، و خداوند برای هر که بخواهد آن را چند برابر کند»

وَ قُلْتُ: «مَنْ ذَا الَّذِي يَقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً»؛

و فرمودی: «کیست آن که به خداوند قرض الحسنه دهد تا خدا آن را چندین برابر سازد؟»
 وَ مَا أَنْزَلْتُمْ مِنْ نَظَائِرِهِنَّ فِي الْقُرْآنِ مِنْ تَضَاعِيفِ الْحَسَنَاتِ.
 و امثال و نظائر این وعده‌ها که در قرآن درباره چند برابر کردن کارهای نیک فرو فرستاده‌ای.

وَ أَنْتَ الَّذِي دَلَلْتَهُمْ بِقَوْلِكَ مِنْ غَيْبِكَ وَ تَرْغِيبِكَ الَّذِي فِيهِ حَظُّهُمْ عَلَى مَا لَوْ سَتَرْتَهُ عَنْهُمْ لَمْ تُدْرِكْهُ أَبْصَارُهُمْ، وَ لَمْ تَعِهِ أَسْمَاعُهُمْ، وَ لَمْ تَلْحَقْهُ أَوْهَامُهُمْ،

و تویی آن خداوندی که با گفتار از غیب خود و به سبب ترغیبت که در برگیرنده سود ایشان است آنان را به چیزی راهنمایی فرمودی که اگر از آنان می‌پوشاندی دیدگانشان درک نمی‌کرد، و گوش‌هایشان فراموشی گرفت، و فکرشان به آن نمی‌رسید،

فَقُلْتُ: «فَأَذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ، وَ اشْكُرُوا لِي وَ لَا تَكْفُرُونِ»

چرا که فرمودی: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم، و مرا سپاس آورید و کفران نورزید»،
 وَ قُلْتُ: «لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ، وَ لَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ»،

و فرمودی: «هرآینه اگر شکر آرید شما را افزونی دهم، و اگر ناسپاسی کنید همانا عذاب من شدید است»،
 وَ قُلْتُ: «ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ، إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ»؛
 و فرمودی: «مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم، آنان که از عبادت من (دعا کردن) تکبر ورزند به زودی خوار و ذلیل وارد جهنم می‌شوند».

فَسَمَّيْتَ دُعَاكَ عِبَادَةً، وَ تَرَكَهُ اسْتِكْبَارًا، وَ تَوَعَّدْتَ عَلَى تَرَكِهِ دُخُولَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ.

پس نیایش و دعا را عبادت، و ترکش را کبر و خودخواهی نامیدی، و بر ترک دعا به دخول دوزخ با ذلت و خواری تهدید فرمودی.

فَذَكَرُوكَ بِمَنِّكَ، وَ شَكَرُوكَ بِفَضْلِكَ، وَ دَعَاكَ بِأَمْرِكَ، وَ تَصَدَّقُوا لَكَ طَلَبًا لِمَزِيدِكَ، وَ فِيهَا كَانَتْ نَجَاتُهُمْ مِنْ غَضَبِكَ، وَ فَوْزُهُمْ بِرِضَاكَ.

بدین سبب بندگان واقعی به نعمت تو را یاد کردند، و به بخشش شکر آوردند، و به فرمانت به دعا برخاستند، و به خاطر گرفتن عطای افزونت صدقه دادند، و تنها راه

آزادی آنان از خشم تو، و دستیابی به رضای حضرتت در آن بود.

و لَوْ دَلَّ مَخْلُوقٌ مَخْلُوقاً مِنْ نَفْسِهِ عَلَى مِثْلِ الَّذِي دَلَلْتَ عَلَيْهِ عِبَادَكَ مِنْكَ، كَانَ مَوْصُوفاً بِالْإِحْسَانِ، وَ مَنْعُوتاً بِالْإِمْتِنَانِ، وَ مَحْمُوداً بِكُلِّ لِسَانٍ، فَلَكَ الْحَمْدُ مَا وَجَدَ فِي حَمْدِكَ مَذْهَبٌ، وَ مَا بَقِيَ لِلْحَمْدِ لَفْظٌ تُحْمَدُ بِهِ، وَ مَعْنَى يَنْصَرِفُ إِلَيْهِ.

و اگر مخلوقی مخلوق دیگر را از سوی خود به مثل آنکه حضرت تو بندگان را از سوی خود راهنمایی نمودی هدایت می‌کرد موصوف به احسان، و موصوف به امتنان و بخشش بود، و به هر زبانی مورد ستایش قرار می‌گرفت، پس سپاس تو راست تا آنجا که در سپاس تو راهی وجود داشته باشد، و تا آنجا که برای سپاس کلمه‌ای که تو به آن ستوده شوی، و معنایی که به سپاس منصرف گردد باقی باشد.

يَا مَنْ تَحَمَّدَ إِلَى عِبَادِهِ بِالْإِحْسَانِ وَ الْفَضْلِ، وَ عَمَرَهُمْ بِالْمَنْ وَ الطَّوْلِ، مَا أَفْشَى فِينَا نِعْمَتَكَ، وَ أَسْبَخَ عَلَيْنَا مِنْتَكَ، وَ أَحْصَنَّا بِبِرِّكَ!

ای کسی که با احسان و فضلت بندگان را به سپاس فرا خوانده‌ای، و آنان را غرق عطا و بخشش خود نموده‌ای، چه آشکار و پخش است نعمت تو در ما! و چه فراوان است عطایت بر ما! و چه مخصوص است نیکی تو به ما!

هَدَيْتَنَا لِدِينِكَ الَّذِي اصْطَفَيْتَ، وَ مَلَّتِكَ الَّتِي ارْتَضَيْتَ، وَ سَبِيلِكَ الَّذِي سَهَّلْتَ، وَ بَصَّرْتَنَا الزُّلْفَةَ لَدَيْكَ، وَ الْوُصُولَ إِلَى كِرَامَتِكَ.

ما را به دین برگزیده‌ات راه نمودی، و به آئین پسندیده‌ات رهنمون شدی، و سالک راهی فرمودی که آن را هموار کردی، و ما را به راه تقرب به پیشگاهت، و وصول به کرامت بینایی دادی.

اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ جَعَلْتَ مِنْ صَفَايَا تِلْكَ الْوُظَائِفِ، وَ خَصَائِصِ تِلْكَ الْفُرُوضِ شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي اخْتَصَصْتَهُ مِنْ سَائِرِ الشُّهُورِ، وَ تَخَيَّرْتَهُ مِنْ جَمِيعِ الْأَزْمِنَةِ وَ الدُّهُورِ، وَ آثَرْتَهُ عَلَى كُلِّ أَوْقَاتِ السَّنَةِ بِمَا أَنْزَلْتَ فِيهِ مِنَ الْقُرْآنِ وَ النُّورِ، وَ صَاعَفْتَ فِيهِ مِنَ الْإِيمَانِ، وَ فَرَضْتَ فِيهِ مِنَ الصِّيَامِ، وَ رَعَبْتَ فِيهِ مِنَ الْقِيَامِ، وَ أَجَلَلْتَ فِيهِ مِنْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ الَّتِي هِيَ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ.

خداوندا تو از خالص‌ترین آن وظایف، و برگزیده‌ترین آن فرائض، ماه رمضان را قرار دادی که آن را از میان سایر ماه‌ها برگزیدی، و از میان همه زمان‌ها و عصرها اختیار کردی، و بر تمام اوقات سال ترجیح دادی، به خاطر آنکه در آن قرآن و نور نازل نمودی، و ایمان را در این ماه چند برابر ساختی، و روزه گرفتن را در آن واجب فرمودی، و به شب زنده داری در آن ترغیب کردی، و شب قدر را در آن که از هزار ماه با ارزش‌تر است بزرگ داشتی،

ثُمَّ آتَرْتَنَا بِهِ عَلَى سَائِرِ الْأُمَمِ، وَ اصْطَفَيْتَنَا بِفَضْلِهِ دُونَ أَهْلِ الْمَلَلِ، فَصُمْنَا بِأَمْرِكَ نَهَارَهُ، وَ قُمْنَا بِعَوْنِكَ لَيْلَهُ، مُتَعَرِّضِينَ بِصِيَامِهِ وَ قِيَامِهِ لِمَا عَرَّضْتَنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِكَ، وَ تَسَبَّبْنَا إِلَيْهِ مِنْ مَثُوبَتِكَ، وَ أَنْتَ الْمَلِيءُ بِمَا رُغِبَ فِيهِ إِلَيْكَ، الْجَوَادُ بِمَا سُئِلْتَ مِنْ فَضْلِكَ، الْقَرِيبُ إِلَى مَنْ حَاوَلَ قُرْبَكَ.

پس ما را محض این ماه بر سایر امم برتری دادی و در پرتو فضل آن، ما را از میان همه ملت‌ها برگزیدی، پس به فرمانت روزش را روزه گرفتیم، و در شبش به کمک تو به عبادت برخاستیم، و به وسیله روزه و نمازش طالب رحمتی که برای ما مهیا فرمودی شدیم، و آن را وسیله

رسیدن به ثواب تو قرار دادیم، و تو بر آنچه بندگان بدان رغبت دارند قادری، و آنچه را که از احسانت خواسته شود بخشنده‌ای، و به آن که جهت رسیدن به قرب تو بکوشد نزدیکی.

وَقَدْ أَقَامَ فِينَا هَذَا الشَّهْرُ مُقَامَ حَمْدٍ، وَ صَحِبْنَا صُحْبَةً مَبْرُورٍ، وَ أَرْبَحْنَا أَفْضَلَ أَرْبَاحِ الْعَالَمِينَ، ثُمَّ قَدْ فَارَقْنَا عِنْدَ تَمَامِ وَقْتِهِ، وَ انْقِطَاعِ مُدَّتِهِ، وَ وِفَاءِ عَدَدِهِ.

و همانا این ماه در نزد ما ستوده زیست، و با ما همنشینی پسندیده بود، و برترین منفعت جهانیان را برای ما به ارمغان آورد، پس به هنگام پایان گرفتن وقت، و سرآمدن مدت، و کامل شدن روزهایش از ما جدا شد.

فَنَحْنُ مُودَعُوهُ وَ دَاعٍ مَنْ عَزَّ فِرَاقُهُ عَلَيْنَا، وَ غَمًّا وَ أَوْحَاشَنَا انْصِرَافُهُ عَنَّا، وَ لَزِمْنَا لَهُ الذَّمَّامُ الْمَحْفُوظُ، وَ الْحُرْمَةُ الْمَرْعِيَّةُ، وَ الْحَقُّ الْمَقْضِيُّ،

اینک آن را وداع می‌گوییم وداع کسی که هجرانش بر ما غم‌انگیز است، و روی گرداندنش ما را به اندوه و وحشت دچار کرده، و بر عهده ما پیمان ناگسستنی، و حرمت در خور توجه، و حق لازم دارد،

فَنَحْنُ قَائِلُونَ: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ اللَّهِ الْأَكْبَرَ، وَيَا عِيدَ
أَوْلِيَائِهِ.

به این خاطر می‌گوییم: سلام بر تو ای بزرگ‌ترین ماه خدا
و ای عید عاشقان حق.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَكْرَمَ مَصْحُوبٍ مِنَ الْأَوْقَاتِ، وَيَا خَيْرَ شَهْرٍ
فِي الْأَيَّامِ وَالسَّاعَاتِ.

سلام بر تو ای کریم‌ترین همنشین از میان اوقات، و ای
بهترین ماه در روزها و ساعات.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ قَرَّبَتْ فِيهِ الْأَمَالَ، وَنُشِرَتْ فِيهِ
الْأَعْمَالُ.

سلام بر تو ای ماهی که در طی تو برآورده شدن اعمال
نزدیک گشته، و اعمال در آن پخش و فراوان است.
السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ قَرِينِ جَلَّ قَدْرُهُ مَوْجُوداً، وَ أَفْجَحَ فَقْدُهُ
مَفْقُوداً، وَ مَرْجُوَّ أَلَمِ فِرَاقِهِ.

سلام بر تو ای هممنفسی که قدر و منزلت بزرگ، و فقدان
بسیار دردناک است، و ای مایه امیدی که دوریت رنج آور
است.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ أَلِيفٍ آنَسَ مُقْبِلاً فَسَرَّ، وَ أَوْحَشَ

مُنْقَضِيًّا فَمَضَّ.

سلام بر تو ای همدمی که چون رو کنی ما را مونس شاد کننده‌ای، و چون سپری شوی وحشت آور و دردناکی.
السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ مُجَاوِرِ رَقَّتْ فِيهِ الْقُلُوبُ، وَ قَلَّتْ فِيهِ
الذُّنُوبُ.

بر تو ای همسایه‌ای که دل‌ها نزد تو نرم شد، و گناهان در تو نقصان گرفت.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ نَاصِرٍ أَعَانَ عَلَى الشَّيْطَانِ، وَ صَاحِبِ
سَهْلٍ سُبُلَ الْإِحْسَانِ.

سلام بر تو ای یابوری که ما را در مبارزه با شیطان یاری دادی، و ای مصاحبی که راه‌های احسان را هموار و آسان ساختی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا أَكْثَرَ عُرْتَقَاءَ اللَّهِ فِيكَ، وَ مَا أَسْعَدَ مَنْ
رَعَى حُرْمَتَكَ بِكَ!

سلام بر تو که چه بسیارند آزاد شدگان حضرت حق در تو، و چه سعادت‌مند است کسی که حرمتت را به واسطه خودت رعایت نمود!

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَمْحَاكَ لِلذُّنُوبِ، وَ أَسْتَرَكَ لِأَنْوَاعِ

الْعُيُوبِ!

سلام بر تو که چه بسیار گناهان را از پرونده ما زدودی، و

چه عیب‌ها که بر ما پوشاندی!

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَطْوَلَكَ عَلَى الْمُجْرِمِينَ، وَ أَهْيَبَكَ فِي

صُدُورِ الْمُؤْمِنِينَ!

سلام بر تو که زمانت بر گنهکاران چه طولانی بود، و در دل

مؤمنان چه هیبتی داشتی!

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ لَا تُنَافِسُهُ الْأَيَّامُ.

سلام بر تو ای ماهی که هیچ زمانی با تو پهلو نزند.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ هُوَ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ.

سلام بر تو ای ماهی که از هر نظر مایه سلامتی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ غَيْرَ كَرِيهِهِ الْمُصَاحِبَةِ، وَ لَا ذَمِيمِ الْمَلَابَسَةِ.

سلام بر تو که مصاحبتت ناپسند و معاشرتت نکوهیده

نیست.

السَّلَامُ عَلَيْكَ كَمَا وَفَدْتَ عَلَيْنَا بِالْبَرَكَاتِ، وَ غَسَلْتَ عَنَّا

دَنَسَ الْخَطِيئَاتِ.

سلام بر تو همچنان که با برکات بر ما وارد شدی، و ناپاکی

معاصی را از پرونده ما شستی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ غَيْرَ مُؤَدَّعٍ بَرَمًا وَلَا مَتْرُوكٍ صِيَامُهُ سَأْمًا.
 سلام بر تو که وداع با تو نه از باب خستگی، و فراغت از
 روزها نه به خاطر ملالت است.
 السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ مَطْلُوبٍ قَبْلَ وَقْتِهِ، وَ مَحْزُونٍ عَلَيْهِ قَبْلَ
 قَوْتِهِ.

سلام بر تو که قبل از آمدنت در آرزویت بسر می‌بردیم، و
 پیش از رفتنت بر هجرانت محزونیم.
 السَّلَامُ عَلَيْكَ كَمْ مِنْ سُوءٍ صُرِفَ بِكَ عَنَّا، وَ كَمْ مِنْ خَيْرٍ
 أُفِيضَ بِكَ عَلَيْنَا.

سلام بر تو که چه بدی‌ها که به سبب تو از جانب ما
 گشته، و چه خوبی‌ها که از برکت تو به سوی ما سرازیر
 شده!

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى لَيْلَةِ الْقَدْرِ الَّتِي هِيَ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ
 شَهْرٍ.

سلام بر تو و بر شب قدری که از هزار ماه بهتر است.
 السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَحْرَصَنَا بِالْأَمْسِ عَلَيْكَ، وَ أَشَدَّ شَوْقَنَا
 غَدًا إِلَيْكَ.

سلام بر تو که دیروز چه سخت بر تو دل بسته بودیم، و

فردا چه بسیار شائق تو می‌شویم!
 السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَىٰ فَضْلِكَ الَّذِي حُرِّمْنَا، وَ عَلَىٰ مَاضِي
 مِنْ بَرَكَاتِكَ سُلْبِنَاهُ.

سلام بر تو و بر فضیلت تو که از آن محروم گشتیم، و بر
 برکات گذشته‌ات که از دست ما گرفته شد.
 اللَّهُمَّ إِنَّا أَهْلُ هَذَا الشَّهْرِ الَّذِي شَرَّفْتَنَا بِهِ، وَ وَقَفْتَنَا بِمَنْكَ
 لَهُ حِينَ جَهَلَ الْأَشْقِيَاءُ وَقْتَهُ، وَ حَرَّمُوا لِشِقَائِهِمْ فَضْلَهُ.
 بارالها ما اهل این ماهیم که ما را به آن شرافت بخشیدی،
 و توفیق ادراکش را به ما عنایت فرمودی آنگاه که تیره
 بختان وقتش را نشناختند، و از بخت بدشان از فضلش
 محروم شدند.

أَنْتَ وَ لِي مَا آثَرْتَنَا بِهِ مِنْ مَعْرِفَتِهِ، وَ هَدَيْتَنَا لَهُ مِنْ سُنَّتِهِ،
 وَ قَدْ تَوَلَّيْنَا بِتَوْفِيقِكَ صِيَامَهُ وَ قِيَامَهُ عَلَىٰ تَقْصِيرٍ، وَ أَدَيْنَا
 فِيهِ قَلِيلًا مِنْ كَثِيرٍ.

تویی سرپرست آنچه از معرفتش که ما را بدان برتری دادی،
 و آنچه از سنتش که ما را بدان رهنمون شدی، و ما به
 توفیق تو به روزه و نماز آن برخاستیم همراه با تقصیر، و در
 آن اندکی از بسیار را بجا آوردیم.

اللَّهُمَّ فَلكَ الْحَمْدُ إِقْراراً بِالْإِسَاءَةِ، وَاعْتِرَافاً بِالْإِصْاعَةِ، وَلكَ مِنْ قُلُوبِنَا عَقْدُ النَّدَمِ، وَ مِنْ أَلْسِنَتِنَا صِدْقُ الْإِعْتِذارِ، فَأَجْرُنَا عَلَيَّ ما أَصابَنَا فِيهِ مِنَ التَّفْرِيطِ، أَجْراً نَسْتَدْرِكُ بِهِ الْفَضْلَ الْمَرْغُوبَ فِيهِ، وَ نَعْتَاضُ بِهِ مِنْ أَنْواعِ الذُّخْرِ الْمَحْرُوصِ عَلَيْهِ.

خداوند! پس تو را سپاس همراه با اقرار به بدی هامان، و اعتراف به سهل انگاریمان، در حالی که در قلوبمان ندامت قطعی، و بر زبانمان عذر صادقانه داریم، پس ما را با توجه به اعتراف به تقصیری که در این ماه داشتیم مزدی عنایت کن که تدارک کننده فضیلت های دلخواهمان، و جایگزین ذخیره هایی که مورد علاقه ماست باشد،

وَ أَوْجِبْ لَنَا عُدْرَكَ عَلَيَّ ما قَصَرْنَا فِيهِ مِنْ حَقِّكَ، وَ ابْلُغْ بِأَعْمَارِنَا ما بَيْنَ أَيْدِينَا مِنْ شَهْرِ رَمَضانَ الْمُقْبِلِ، فَإِذا بَلَّغْتَناهُ فَأَعِنَّا عَلَيَّ تَنائُلِ ما أَنْتَ أَهْلُهُ مِنَ الْعِبادَةِ، وَ ادِّنا إِلى الْقِيامِ بِما يَسْتَحِقُّهُ مِنَ الطَّاعَةِ، وَ أَجِرْ لَنَا مِنْ صالِحِ الْعَمَلِ ما يَكُونُ دَرَكاً لِحَقِّكَ فِي الشَّهْرَيْنِ مِنْ شَهْوَ الدَّهْرِ. و عذر ما را در کوتاهی از ادای حقت قبول کن، و آینده عمرمان را به ماه رمضان آینده که در پیش داریم برسان، و

چون ما را به آن رساندی ما را بر انجام عبادتی که سزاوار
توست یاری ده، و به انجام طاعتی که شایسته آن ماه
است موفق دار، و عمل صالحی را که موجب تدارک حق
تو در آن دو ماه از ماه‌های زمان خواهد بود به دست ما
جاری فرما.

اللَّهُمَّ وَ مَا أَلَمَمْنَا بِهِ فِي شَهْرِنَا هَذَا مِنْ لَمَمٍ أَوْ إِثْمٍ، أَوْ
وَأَقَعْنَا فِيهِ مِنْ ذَنْبٍ، وَ اِكْتَسَبْنَا فِيهِ مِنْ خَطِيئَةٍ عَلَى تَعَمُّدٍ
مِنَّا، أَوْ عَلَى نِسْيَانٍ ظَلَمْنَا فِيهِ أَنْفُسَنَا، أَوْ اِنْتَهَكْنَا بِهِ حُرْمَةً
مِنْ غَيْرِنَا، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اسْتُرْنَا بِسِتْرِكَ، وَ
اعْفُ عَنَّا بِعَفْوِكَ،

خداوندا هر گناه کوچکی یا بزرگی که در این ماه به آن
دست زدیم، یا معصیتی که به آن آلوده گشتیم، یا خطایی
که مرتکب شدیم، از روی عمد یا فراموشی، که در آن به
خود ظلم کرده، یا حرمت دیگری را بدان دریده باشیم،
پس بر محمد و آلش درود فرست، و ما را از همه آنها
در پرده ستاری حضرتت بیوشان، و به عفو از ما بگذر،
وَ لَا تَنْصِبْنَا فِيهِ لِأَعْيُنِ السَّامِعِينَ، وَ لَا تَبْسُطْ عَلَيْنَا فِيهِ
الْأَسْنَ الطَّاعِنِينَ، وَ اسْتَعْمِلْنَا بِمَا يَكُونُ حِطَّةً وَ كَفَّارَةً لِمَا

أَنْكَرْتَ مِنَّا فِيهِ بِرَأْفَتِكَ الَّتِي لَا تَنْفَدُ، وَ فَضْلِكَ الَّذِي لَا يَنْقُصُ.

و ما را در آن ماه شهره به پیش دیده شماتت کنندگان قرار مده، و زبان طعنه زندگان را بر ما باز مکن، و ما را به کاری بدار که سبب فرونهادن گناهان و پوشاندن آن چیزی شود که در آن ماه بر ما نمی‌پسندی، به مهربانیت که پایان ندارد، و احسانت که کاستی نمی‌پذیرد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اجْبُرْ مُصِيبَتَنَا بِشَهْرِنَا، وَ بَارِكْ لَنَا فِي يَوْمِ عِيدِنَا وَ فِطْرِنَا، وَ اجْعَلْهُ مِنْ خَيْرِ يَوْمٍ مَرَّرَ عَلَيْنَا أَجْلَبِهِ لِعَفْوٍ، وَ أَمْحَاهُ لِذَنْبٍ، وَ اغْفِرْ لَنَا مَا خَفِيَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَ مَا عَلَنَ.

خداوندا بر محمد و آلش درود فرست، و ضایعه دردآور از دست رفتن رمضان را جبران کن، و روز عیدمان و فطرمان را بر ما مبارک گردان، و آن را از بهترین روزهایی قرار ده که بر ما گذشته، که بیشترین عفو را موجب، و بیشترین معاصی را محو کننده باشد، و گناهان پنهان و آشکار ما را مورد مغفرت قرار ده.

اللَّهُمَّ اسْلَخْنَا بِانْسِلَاخِ هَذَا الشَّهْرِ مِنْ خَطَايَانَا، وَ أَخْرِجْنَا

بِخُرُوجِهِ مِنْ سَيِّئَاتِنَا، وَاجْعَلْنَا مِنْ أَسْعَدِ أَهْلِهِ بِهِ، وَاجْزَلِهِمْ
قِسْمًا فِيهِ، وَأَوْفَرِهِمْ حِطًّا مِنْهُ.

بارالها پایان یافتن این ماه را پایان یافتن خطاهایمان قرار ده،
و به دنبال خارج شدنش ما را از بدیهامان خارج کن، و ما را
از سعادت‌مندترین اهل این ماه به آن، و پرنصیب‌ترین آنان
در آن، و بهره‌مندترین ایشان از خودت قرار ده.

اللَّهُمَّ وَ مَنْ رَعَى هَذَا الشَّهْرَ حَقَّ رِعَايَتِهِ، وَ حَفِظَ حُرْمَتَهُ
حَقَّ حِفْظِهَا، وَ قَامَ بِحُدُودِهِ حَقَّ قِيَامِهَا، وَ اتَّقَى ذُنُوبَهُ حَقَّ
تُقَاتِهَا، أَوْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِقُرْبَةٍ أُوجِبَتْ رِضَاكَ لَهُ، وَ عَطَفَتْ
رَحْمَتِكَ عَلَيْهِ، فَهَبْ لَنَا مِثْلَهُ مِنْ وُجْدِكَ، وَ أَعْطِنَا أَضْعَافَهُ
مِنْ فَضْلِكَ، فَإِنَّ فَضْلَكَ لَا يَغِيضُ، وَإِنَّ خَزَائِنَكَ لَا تَنْقُصُ
بَلْ تَفِيضُ، وَإِنَّ مَعَادِنَ إِحْسَانِكَ لَا تَفْنَى، وَإِنَّ عَطَاكَ
لِلْعَطَاءِ الْمُهَيَّبِ.

بار الها هر کس که این ماه را آن طور که بایسته است
رعایت کرده، و احترامش را آنچنان که باید حفظ نموده، و
حدودش را به بهترین صورت بپاداشته، و از گناهانش به
نحو صحیح پرهیز کرده، یا به وسیله کار خیر به تو تقرب
جسته که موجب خشنودیت از وی گشته، و رحمتت را

متوجه او نموده، پس مانند آنچه به او بخشیدی از توانگری خود به ما ببخش، و چندین برابر آن را از فضل خود به ما عطا فرما، زیرا که فضلت کاستی نگیرد، و خزائنت نقصان نپذیرد بلکه افزون می‌شود، و معادن احسانت از بین نمی‌رود، و همانا عطای تو گوارا عطایی است.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اَكْتُبْ لَنَا مِثْلَ أَجُورِ مَنْ صَامَهُ، أَوْ تَعَبَّدَ لَكَ فِيهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

بارالها بر محمد و آلش درود فرست، و همانند پاداش آنان که تا روز رستاخیز این ماه را روزه گرفته‌اند، یا به بندگی تو در آن اقدام کرده‌اند برای ما ثبت کن.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَتُوبُ إِلَيْكَ فِي يَوْمِ فِطْرِنَا الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلْمُؤْمِنِينَ عِيداً وَ سُرُوراً، وَ لِأَهْلِ مِلَّتِكَ مَجْمَعاً وَ مُحْتَشِداً، مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ أَدْنَبْنَا، أَوْ سُوءِ أَسْلَفْنَا، أَوْ خَاطِرٍ شَرٍّ أَضْمَرْنَا،

بارالها در این روز فطر که آن را برای اهل ایمان عید و شادی، و برای اهل آیین خود روز اجتماع و گردهمایی قراردادی به درگاہت توبه می‌کنیم، از هر معصیتی که دچارش شدیم، یا هر کار بدی که به آن دست زدیم، یا اندیشه سوئی که در دل داشتیم،

تَوْبَةً مَنْ لَا يَنْطَوِي عَلَى رُجُوعٍ إِلَى ذَنْبٍ، وَلَا يَعُودُ بَعْدَهَا
فِي خَطِيئَةٍ، تَوْبَةً نَصُوحاً خَلَصَتْ مِنَ الشَّكِّ وَالْإِرْتِيَابِ،
فَتَقَبَّلَهَا مِنَّا، وَارْضَ عَنَّا، وَثَبَّتْنَا عَلَيْهَا.

مانند توبه کسی که خیال بازگشت به گناه را ندارد، و پس
از توبه به جانب هیچ خطایی بر نمی‌گردد، توبه پاک و
خالصی که از شک و تردید پیراسته باشد، پس آن را از ما
بپذیر، و از ما راضی شو، و ما را بر آن استوار بدار.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا خَوْفَ عِقَابِ الْوَعِيدِ، وَ شَوْقَ ثَوَابِ الْمَوْعُودِ
حَتَّى نَجِدَ لَذَّةَ مَا نَدْعُوكَ بِهِ، وَ كَأْبَةَ مَا نَسْتَجِيرُكَ مِنْهُ.
بارالها ترس از عذاب وعده داده‌شده، و رغبت به ثواب
موعود را روزی ما کن، تا لذت آنچه را که از تو می‌خواهیم
بیابیم، و غصه آنچه را که از آن به تو پناه می‌بریم دریابیم،
وَ اجْعَلْنَا عِنْدَكَ مِنَ التَّوَّابِينَ الَّذِينَ أُوجِبَتْ لَهُمْ مَحَبَّتُكَ، وَ
قَبِلْتَ مِنْهُمْ مُرَاجَعَةَ طَاعَتِكَ، يَا أَعْدَلَ الْعَادِلِينَ.

و ما را در پیشگاهت از توبه‌کنندگانی قرار ده که محبتت را
بر ایشان حتم ساخته‌ای، و بازگشتشان را به طاعت خود
قبول نموده‌ای، ای عادل‌ترین عادل‌ها.

اللَّهُمَّ تَجَاوَزْ عَن آبَائِنَا وَ أُمَّهَاتِنَا وَ أَهْلِ دِينِنَا جَمِيعاً مَنْ

سَلَفَ مِنْهُمْ وَ مَنْ عَبَّرَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.
 بارالها از پدران و مادران و اهل دین ما همگی، چه آن که از
 ایشان از دنیا رفته، و چه آن که تا قیامت به آنان خواهد
 پیوست درگذر.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ نَبِينَا وَ آلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
 مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ، وَ صَلِّ عَلَيْهِ وَ آلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
 أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ،

بارالها بر محمد پیامبر ما و بر آلش درود فرست همچنان
 که بر فرشتگان مقربیت درود فرستادی، و بر او و بر آلش
 درود فرست آن طور که بر پیامبران مرسلت درود فرستادی،
 وَ صَلِّ عَلَيْهِ وَ آلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ، وَ
 أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، صَلَاةً تَبْلُغُنَا بَرَكَتَهَا، وَ
 يَنَالُنَا نَفْعَهَا، وَ يَسْتَجَابُ لَهَا دُعَاؤُنَا،

و بر او و بر آلش درود فرست آن طور که بر بندگان
 شایسته‌ات درود نثار کردی، و بهتر از آن‌ای خدای عالمیان،
 چنان درودی که برکتش به ما برسد، و سودش نصیب ما
 گردد، و به خاطر آن دعاهایمان مستجاب شود،
 إِنَّكَ أَكْرَمُ مَنْ رُغِبَ إِلَيْهِ، وَ أَكْفَى مَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْهِ، وَ أَعْطَى

مَنْ سُئِلَ مِنْ فَضْلِهِ، وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
زیرا که تو بزرگوارترین کسی هستی که به او توجه شده،
و بی‌نیاز کننده‌ترین کسی هستی که بر او اعتماد شده،
و بخشنده‌ترین کسی هستی که از احسانش درخواست
شده، و تو بر هر چیز توانایی.